

SLÄKTDATA

Medlemstidning för föreningen Släktdata



Föreningen Släktdata har höstmöte 30/10 - läs på sid 2

www.slaktdata.org

Ordföranden har ordet!

Sista helgen i augusti var det släktforskardagar i Örebro. Vår monter blev välbesökt och vi satsade på att värva nya medlemmar genom vissa lockbeten som ni kunde se på hemsidan. Stämningen på mässan var inbjudande och det fanns gott om personal som hjälpte oss tillrätta. Det var många mässdeltagande organisationer från Örebrotrakten. Vi deltog i förbundets årsmöte. Styrelsen kom på plats efter en lång sluten omröstning. Nästa år blir släktforskardagarna i Norrköping.

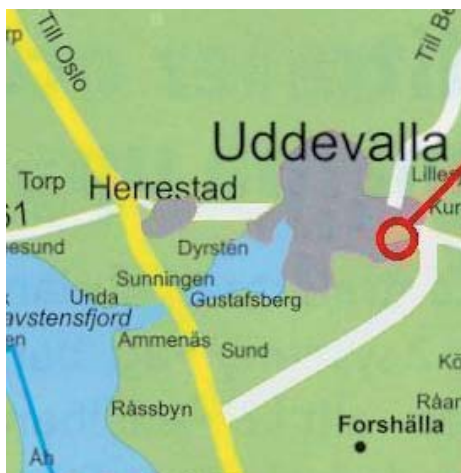


ket märktes på länsmuséet och på stadens gator och torg. Slottet var magnifikt.

Örebro var en mycket positiv injektion för släktforskningen, det tror jag alla tyckte.

I Örebro firade man även att den förste Bernadotten blev vald till tronföljare för 200 år sedan, vil-

Hälsningar Ingrid Olsson ordförande



Föreningen släktdatas höstmöte

Höstmötet 2010 äger rum den 30 oktober på Bohuslänns Försvarsmuseum, Pionjärvägen 6 i Uddevalla (fd I 17 kasernområde).

Mats-Olof Sander visar på nyheter och demonstrerar olika sökmöjligheter i Släktdatas register, som för närvarande innehåller ca 7 miljoner poster.

Vi bjuder på fika och Du får också tillfälle att ställa frågor om våra register.

Välkomna hälsar
Styrelsen för Föreningen Släktdata

SLÄKTDATA

är en ideell förening för släkt- och datorintresserade.

Föreningen bildades 1989.

Föreningen verkar för att sprida information om såväl släktforskning som datorteknik för densamma.

Föreningen verkar också för att framställa dataregister till låg kostnad över födda, vigda och döda men också husförhör och domböcker.

Föreningen har medlemmar såväl i Sverige som övriga länder.

Medlemsavgiften är 125 kr per år och inkluderar TIDNINGEN SLÄKTDATA.

Prenumerationsavgiften för TIDNINGEN SLÄKTDATA är 125 kr per år. Medlemsavgiften/prenumerationsavgiften betalas till föreningens plusgiro 410 40 40 – 3

Föreningens adress är:
Föreningen SLÄKTDATA
c/o Lennart Larsson
Mossaledsvägen 61
429 34 Kullavik
kassor@slaktdata.org

Föreningens webbplats:
<http://www.slaktdata.org>

TIDNINGEN SLÄKTDATA utkommer med fyra nummer per år. Bidrag i form av artiklar, notiser och tips är välkomna. Redaktionen förbehåller sig rätten att ändra i insänt material. Privata annonser och upplysningar tas in i mån av plats.

För innehållet i artiklarna står varje enskild författare och är inte alltid föreningens Släktdatas åsikter.

Tidningens adress:
tidningen@slaktdata.org

Tidningens webbplats:
<http://www.slaktdata.org/index.php/tidningen/>

Nästa manusstopp: 8 november 2010

ISSN 1102-7894

Ansvarig utgivare:
Karl-Gustav Rosborg

Tryckeri: Proline Offset Tryckeri AB
Göteborg, www.prolinetryckeri.se

Styrelse för SLÄKTDATA

Ordförande Ingrid Olsson
ordf@slaktdata.org
Bofinksgatan 1
412 70 Göteborg
031-40 64 75

Ledamot Kenneth Svensson

Bofinksgatan 1
412 70 Göteborg
031-40 64 75

Kassör Lennart Larsson
ansvarig för medlemsregistret
kassor@slaktdata.org
Mossaledsvägen 61
429 34 Kullavik
031-93 33 70

Ledamot Karl-Gustav Rosborg
webredaktor@slaktdata.org
Källarvinkeln 8
425 30 Hisings Kärra
031-57 31 76

Ledamot Håkan Andersson
hakan@slaktdata.org
Kvintettvägen 1
451 70 Uddevalla
0522-704 21

Suppleant Anki Lönnedahl Kästel
Prästängsvägen 17
663 64 Skoghall
070-202 75 15

Suppleant Björn Bergdahl
rex@slaktdata.org
Hällesås byväg 30
427 51 Billdal
031-91 07 88

Redaktion för TIDNINGEN SLÄKTDATA

Karl-Gustav Rosborg
webredaktor@slaktdata.org
Källarvinkeln 8
425 30 Hisings Kärra
031-57 31 76
031-367 98 36 (arbete)

**Artiklar för publicering skall
skickas till K-G Rosborg**

Webbmaster

Mats-Olof Sander
webmaster@slaktdata.org

Ansvarig Släktdatas register

Mårten Sjöbris
register@slaktdata.org
Guldringen 42
426 52 Västra Frölunda
031-29 06 40

INNEHÅLL:

Ordföranden har ordet!	2
Föreningen släktdatas höstmöte	2
Häradsrättsprotokoll om mordbranden i Sögård	4-7
Fattiggården i Bäckänge	8-9
Arkiv Digital fortsätter med sitt arbete	10
Göteborgsregionens Släktforskare	10
Nya Medlemmar	10
Nya register	11
Vakta Kungens slott så inte ens en råtta kan ta sig in	12-13
Vill Du ha släktdatas tidning i elektronisk form?	13
Sällsamma händelser nedtecknade för länge sedan	14
Landsarkivet i Göteborg får nya lokaler	15
Släktforskardagarna 2010	15
DIS Väst aktiviteter	16

Häradsrättsprotokoll om mordbranden i Sögård i Naverstad, andra rättegångsdagen.

■ *Här fortsätter Håkan Andersson berättelse om en mordbrandsrättegång. Del ett finns i Släktdatas tidning nr 2 - 2010.*

Dombok hållen vid ultima ting med Bullaren härads tingstället i Östad den 28 december 1898.

Närvarande ordförande undertecknad härads hövding och domare i orten samt nämnd: häradsdomaren, Magnus Ifwarsson i Rörane, Anders Olsson i Smeberg, Simon Andersson i Michelskogen, Otto Hansson i Edsäm, Herman Andreasson i Sigfridshogen, Carl Alfred Johansson i Grimmeland, August Hansson i Skackestad och Absolon Bryngelsson i Elseröd.

Rätten sammanträder kl 10 f.m. hvarvid ultima tinget utlyses och tingsfrid påbjudes. Sedan domhavanden på sätt häradsrätten vid ultima ting den 14 sistlidne oktober beslutat överlämna handlingarna angående då förd rannsaking med häktade pigan Hanna Lydia Karlsdotter från Sögård som åtalats för mordbrand till fängelseläkaren vid kronohäktet i Uddevalla Herr med. doktorn K Sundelius och därefter till kungl. Medicinalstyrelsen för erhållande av dess yttrande angående Hanna Lydia Karlsdotters sinnesbeskaffenhet samt berörda yttrande jämte rannsakingshandlingarna den 9 i denna månad kommit domhavanden tillhanda har domhavanden utsatt ifrågavarande rannsakingsmål till vidare handläggning denna dag och då målet nu företages inställes Hanna Lydia Karlsdotter för rätten av henne från kronohäktet i Uddevalla åtföljande fängeraldigern P A Bergendahl i närvarande av kronolänsmannen C A Brundin såsom åklagare hvarjämte såväl målsägaren Alfred Trulsson i Sögård som den tilltalandes fader Karl Andersson i Skrammestad äro närvarande.

Protokollet för sista rannsakingen lästes och visades vara riktigt avfattat hvarrefter den tilltalande som nu synes vara mera orolig än vid förra rannsakingen påstår att hon var fullt klok och redig då hon tände på målsägarens ladugård och var fast besluten "att bliva fast" emedan hon som uttrycker sig tyckte det "var ledt att vara bland allmänheten". Hon

ångtrar icke sin gärning såsom hon förra gången sade och hade för att vinna sin önskan "att bliva fast" även tänkt att taga livet av Alfred Trulssons minsta barn, en gosse om ett och ett halft år.

Ordföranden föredrager doktor Sundelius och medicinalstyrelsens utlåtande angående den tilltalandes sinnesbeskaffenhet hvarefter åklagaren överlämnar mötet till häradsrättens prövning med tillkännagivande att även han för sin del tror att den tilltalande var berövad förståndets bruk då hon antände målsägarens ladugård.

Efter uppmaning till målsägaren och brandstadsbolagets ordförande häradsdomaren M Ifwarsson i Rörane att till beloppet angiva deras ersättningsanspråk yttrar målsägaren att han för liden förlust och annat skadestånd fodrar i etc för allt 3000 kronor därav han av Bullaren brandstadsbolag är till försäkrad 1428 kronor för vilket belopp Magnus Ifwarsson å brandstadsbolagets vägnar yrkar ersättning.

Då något vidare icke förekommer tillsäger ordföranden att Hanna Lydia Karlsdotter skall utföras ur tingssalen och övriga parter taga avtråde emedan häradsrätten beslutar utslag i målet.

Sedan nämnden på ordförandens fråga tillkännagivit arr målsägarens ersättningsanspråk icke kan anses för högt avkunnades i parter närvaro följande:

Utslag

Genom tilltalande Hanna Lydia Karlsdotters eget erkännande och vittnens berättelser är väl ådagalagt icke blott att den tilltalande söndagen den 25 sistlidne september på morgonen med uppsåt antänt hö i ladan till en målsägare Alfred Trulsson tillhörig ladugård som jämte fyra kreatur och några höns av elden uppbrändes utan även ett ifrågavarande ladugård icke var längre avlägsen från Alfred Trulssons boningshus än att elden dit kunnat spridas men emedan den tilltalade enligt vederbörande läkares och kungl. Medicinalstyrelsens utlåtande vid gärningens förövande kan antagas hafva varit berövad förståndets bruk ett förhållande hon jämväl vinner stöd

av rannsakingen i målet ty och med stöd av 5 kap 5 paragrafen i strafflagen prövar rätten lagligt förklara att Hanna Lydia Karlsdotter icke må för åtalade gärningen ådömas straff men hon skall till kronohäktet i Uddevalla åter förpassas för att vederbörande myndigheter må om henne taga vård så att hon ej bliva vådlig för allmänna säkerheten hvarom konungens befallningshavande i länet lär efter erhållen del av detta utslag draga försorg.

Jämnlit 6 kap 6 paragrafen strafflagen äga målsägaren och Bullaren härads brandstadsbolag åtnjuta skadestånd för den uppbrända egendomen och annan kostnad av tilltalande Hanna Sofia Karlsdotter tillhörigheter med sammanlagt 3000 kronor därav 1428 kronor till brandstadsbolaget och återstående 1572 kronor till målsägaren. Vid denna utgång av målet befrias svarande från godtgörelse av de vittneslöner som av allmänna medel tillerkänts vittnen i målet.

Efter meddelad besvärshänvisning förklara samtliga med undantag av den tilltalande att de äro med häradsrättens utslag nöjda.

Som ovan

På häradsrättens vägnar

F D Carlberg

Till domareämbetet i Norrvikens domsaga

Från domareämbetet i Norrvikens domsaga har till mig överlämnats rannsakingensprotokollet angående för mordbrand häktade pigan Hanna Lydia Karlsdotter med anmodan att inkomma med utlåtande om hennes sinnesbeskaffenhet såväl för det närvarande som i den mån sådant kan ske, vid det tillfälle åtalade gärningen verkställdes.

Av rannsakingensprotokollet framgår bland annat att Hanna Karlsdotter, som är närmare 25 år gammal i vanlig ordning konfirmerats, varefter hon innehaft åtskilliga tjänster och arbete på olika platser. Härunder har hon såvitt känt ej givit anledning till svårare anmärkning-

ar, ej heller har hon förut varit tilltalad för brott men enligt hennes egen uppgift ha husbönderna nästan alltid varit missbelåtna med henne, emedan hon haft ett konstigt humör, haft ett ”stygt uppsåt” och varit ”besvärlig”. Det framgår även av hennes egen berättelse att hon anser sig själv vara mycket ond.

Genom vittnesberättelser styrkes, att hon av många ansetts besynnerlig, olik andra samt särskilt att hon dagarna före och även efter åtalade handlingens begående, söndagen den 25 september uppfört sig egendomligt. Så hade hon föregående fredagsafton vid besök hos en granne lagt sig på en soffa och gråtande yttrat att hon gjort så mycket ont, så att hon undrade hur det skulle gå för henne samt att det vore bäst hon ginge i sjön. På lördagsaftonen skall hon ävenledes visat sig besynnerlig genom att vid ytterligare besök i en granngård hava av någon anledning som ej närmare i rannsakningsprotokollet angiver velat tag med sig ett barn som låg i vaggan. Dagen därpå, ovannämnda söndags morgon, anlade hon eld i husbondens ladugård. Ångrade sig, när hon såg det brinna, men tänkte ej på att släcka elden, utan begav sig åter till en granngård.

Sedan hon sålunda begått ogärningen uppgiver hon som anledning därtill, att hon var ledsen vid tjänsten och sig själv, samt tyckte det skulle vara bra om hon blive fängslad. Hon angav sig genast själv och hon städse öppet erkände brottet.

Vid rannsakingen inlämnade svarandens föräldrar till rätten en skriftlig anhållan, att enär dottern vid brottets begående betett sig något besynnerligt, läkareundersökning måtte verkställas angående hennes sinnesbeskaffenhet. Vidare upplyses i nämnden att en svarandes farbror alltid varit ansedd som mindre vetande samt att två av dennes barn tidtals varit helt och hållet berövade förståndets bruk.

Efter sålunda tagen kännedom om handlingarna i målet har jag till uppdragets fullgörande upprepade gånger besökt Hanna Karlsdotter å närvarande kronocellfängelse för undersökningens verkställande. Därvid har av fängsvård-

personalen upplysts att hennes sömn, matlust, excretioner och renlighet ej företett något anmärkningsvärt. Att lynnet är fogligt, jämt, nedstämt. Att sinnesstämningen är svårmodig, aldrig upprymd eller retlig men kanske något slö.

Att hon ej saknar arbetslust samt förrättat sådana arbeten hvarom hon kan antagas hava haft någon kännedom, ordentligt och i synnerhet varit begiven på läsning. Att hon icke visat benägenhet för våldsamhet eller yttrat tanke på självmord. Att hon yttrat sig hava haft syner om natten. En gång kom det sålunda 3 a 4 heliga andra nattetid över henne ”de syntes som ljusa kroppar med ansikten”. Att hennes uppförande i övrigt varit utan anmärkning.

Vid undersökning av hennes kroppstillstånd ha jag funnit: att huvudets form och storlek, bålén och lemmarnas beskaffenhet äro normala. Att hon ej är behäftad med missbildning eller lyte. Att sinnesorganens beskaffenhet är god. Likaså bröstets och bukens organ friska. Menstrulationen har ej infunnit sig under tiden för hennes vistelse å kronocellfängelset. Hon uppgiver att den tillföre varit regelbunden men kan ej säga när sista menstrulationen inträffade. Vid företagen besiktning befanns hon i överensstämmande med egen utsago vara vigo intacta....

Vidare iaktages att nutartion och timgeneration äro normala. Att ansiktsuttrycket är nedstämt, ödmjukt och blödigt. Att blicken är öppen och stadig. Att pupillerna äro av normal storlek och reagera för ljus. Att ögonens ställning är normal.

Hennes sinnesstämning är mycket tryckt och svårmodig. Hon talar gärna om sina förhållanden men hennes tal är ej alltid fullt klart. Detta framträder mest i fråga om hennes älsklingsämne, hennes andliga beskaffenhet, över hon vilken grubblar och i följd av vilken hon för brottets begående och även numera anser det vara nyttigt för henne att avskiljas från andra människor. Ja, detta önskningsmål var till och med ett motiv för åtalade gärningen tillfölje av vilken hon hoppades bliva fängslad. Likaså

uppgiver hon väl vidhåller anledningen till att hon aftonen före mordbranden ville taga det späda barnet med sig var att avdagataga detsamma, så att hon sedermera måtte bliva insatt i häkte där hon hoppades ”komma till besinning”.

Hennes uppmärksamhet vid besöken är ej förminskad och hennes uppfattning synes vara normalt för hennes bildningsgrad. Minnet är ej förslappat. Tankeverksamheten förefaller enformig. För sinnes- och tankevillor kan hon ej anses fri. Sålunda påpekas hennes ovan nämnda påstådda nattliga syn, till vilken hon fogar vissa ljusförmimmelser, erfarna en annan natt. Hon säger sig tro att hennes ”lekamliga liv skall tagas av överheten”. Upprepade gånger uppmärksam gjord på, att mordbrand ej straffas med livets förlust, vidhåller hon såväl inför mig som fängelsepersonalen sin föreställning. Hon har till och med till fängelsedirektören yttrat, att hon trodde sig höra slamret av de verktyg hvarmed hon skulle bringas om livet.

Rösten, uttalet och artikulationer äro utan anmärkning. Hennes rörelser äro stillsamma, säkra. Ingen darrning, kramp eller lamhet. Normala reflexer. För övrigt inga omständigheter som kunna vara av vikt för vinnande av kännedom av hennes hetsförhållanden.

Sammanfattar nu det huvudsakligaste av undersökningens resultat, nämligen: att det måste anses styrkt att den häktade härstammar från psykopatiskt belastad släkt, att hon särskilt dagarna före åtalade handlingens verkställande visat sig vara av en upprörd sinnesförfattning och uppfört sig på anmärkningsvärt och ovanligt sätt, att hon efter häktandet är synnerligen svårmodig och icke är fri från sinnes- och tankeviller; så finner jag mig böra angiva följande utlåtande, nämligen: Att Hanna Lydia Karlsdotter vid dem av henne den 25te sistlidne september anstiftande mordbranden icke varit besittning av sina sinnesfulla bruk samt att hon fortfarande befinner sig i en sjuklig melankolisk sinnesförfattning; vilket allt på heder och samvete intygas.

Kronocellfängelset i Uddevalla den 14 november 1898

Häradsrättsprotokoll om mordbranden i Sögård i Naverstad, andra rättegångsdagen - fortsättning fr sid 5

K Sandelius, fängesläkare.

Rannsakningsprotokollet återgår

Kungliga medicinalstyrelsen. Ankom den 9 december 1898. Till domhavanden i Bullarens härad.

Med överlämnande av Bullaren häradsrätts rannsakningsprotokoll även som läkare vid kronocellfängelset i Uddevalla. K Sundelius intyg angående häktade för mordbrand tilltalade pigan Hanna Lydia Karlsdotter från Sögård haven uti skrivelse till Kungliga medicinalstyrelsen av den 17 sistlidne november anhållit om Kungliga styrelsens utlåtande rörande den tilltalandes sinnesbeskaffenhet.

Av dessa handlingar har Kungliga styrelsen med fast avseende på föremålet för det begärda utlåtandet, huvudsakligen inhämtat följande:

Tilltalande Hanna Lydia Karlsdotter har angående sina levnadsomständigheter uppgivit att hon voro född 1873 samt dotter till en hemmansägare och dennes hustru; att hon vistas hemma hos föräldrarna till dess hon var 14 år gammal, då hon lämnat föräldrahemmet samt erhållit plats först såsom vallhjon och därefter såsom piga; samt att hon, som kunde läsa och skriva och vid 15 års ålder blivit konfirmerad icke förut för brott tilltalad.

Den tilltalades förestående uppgifter vitsordas i tillämpliga delar av ett häradsrättens protokoll intager för den tilltalandes utfärdad prästbetyg hvaraf tillika inhämtas, att den tilltalande äger godkänd kristendomskunskap.

Målsägaren har beträffande nu ifrågasvarande brott uppgivit att den tilltalande vilken hos honom innehaft tjänst såsom ensam piga med skyldighet jämte annat att sköta ladugården, den 25 sistlidne september klockan omkring 6 på morgonen antänt en målsäganden tillhörig ladugård som helt och hållet uppbrunnit; att den tilltalande dagen förut yttrat tundra över huru det skulle "gå med henne" när hon såsom hon uttryckt sig, gjort så mycket ont, att hon trodde att ingen skulle vilja städja henne, samt att,

evligt vad en dotter till målsägandens granne berättat, den tillhörande någon dag före brottet begående varit på besök hos nämnda granne och därvid lagt sig på en soffa samt gråtande yttrat, att hon gjort så mycket ont, att hon undrade hur det skulle "bli med henne", samt att det väl vore bäst att hon "gingo i sjön"; och har målsäganden beträffande den tilltalandes förhållande i tjänsten jämväl uppgivit att den tilltalande skött sina göromål varken bättre eller sämre än pigor i allmänhet; att hon emellertid ofta varit stursk och ovänlig i sitt tal samt att då hon blive ond, hennes vrede eller misshumör kunde räcka en hel vecka eller flera dagar isänder.

Den tilltalande har frivilligt erkänt att hon antänt ifrågasvarande ladugård samt berättat att hon icke förut haft för avsikt att sätta eld på ladugården utan att, så fort tanken härpå uppstått hos henne vilket skett samma dags morgon hon genast skridit till handling; att hon för sådant ändamål, då hon begivit sig till ladugården medtagit tändstickor, hvarefter hon tänt eld på höet i ladan; att hon tyckte att detta voro "bra" när det borde hava till följd, att hon blevo fängslad men att hon nu djupt ångrade sitt handlingssätt och önskade att det voro ogjort, att hennes husbönder nästan alltid varit missbelåtna med henne emedan hon haft ett "konstigt humör"; att hon haft ett "stygt uppsåt" och varit "besvärlig" men att hon icke närmare kunde förklara huru härmed förhålla sig; samt att hon väl kände på sig att att hon gjort mycket ondt men att hon icke visste om hon gjort någon annan människa skada.

Vid polisförhöret har den tilltalade erkänt att hon som sedan den 1 november sistlidet år innehaft sin tjänst hos målsäganden, varit uppledsen på tjänsten och därpå tänkt att göra något ont så att hon kunde komma ifrån densamma.

I målet hörda vittnen hava berättat:

Fånggevaldigern P A Bergendahl: att vitnet som fört den tilltalande från kronohäktet till tingsstället, tyckt att hon under resan varit besynnerlig i tal och svar samt att vittnet av betjäningen å häktet hört att hon förefallit jämväl dem besynnerlig.

Gustaf Jakobsson: att den tilltalade i sitt uppträde icke varit lik tjänsteflickor i allmänhet, när hon ofta brukat tungt sucka samt visa ängsla och obenägenhet för samtal, att hon helt frivilligt och utan förbehåll omtalat, att hon under det hon åsett elden, yttrat "se hur pent det brinner"; att hon då hon av vittnet och målsäganden fördes till åklagaren, yttrat, att hon gjort så mycket ont, att hon voro ledsen på sig själv och stället, där hon tjänade samt att hon ej vissten vad hon skulle göra för att vidare ondt, så att hon finge ett straff som kunne bringa henne till besinning.

Med anledning av vittnesmålet har den tilltalade uppgivit att hennes sist berörda yttranden gått ut derpå att hon velat bli straffad för att få komma för sig själv och bli skild från andra människor samt att hennes yttrande "se hur pent det brinner", fällt i syfte att få folk att tro att hon vore vansinnig.

Vidare hava följande vittnen avhört och berättat;

Johannes Olsson: att den tilltalade samma dag brottet blivit begånget yttrat att hon åsatt elden för att bli straffad.

Martin Johansson: att den tilltalade, på vittnets fråga varför hon åsatt elden, gemänt att hon gjort det, emedan hon "tyckt det var roligt", samt att enligt vad vittnets husfolk för vittnet berättat, den tilltalade någon dag före branden varit inne i vittnets bostad och haft flera besynnerliga åthävor för sig, därvid hon bland annat, kastat sig på en soffa samt yttrat, att hon skulle taga livet av sig när hon gjort om mycket ont; och

Johannes Olausson: att enligt vad vittnets piga uppgivit. På aftonen före branden, då den tilltalade varit på besök i vittnets hem den tilltalande av någon anledning velat taga med sig ett vittnets barn, som legat i en vagg samt att pigan tyckt, att den tilltalade vid tillfället varit mycket besynnerlig men att vittnet icke iakttagit något ovanligt angående den tilltalandes sinnessstillstånd.

Den tilltalandes fader har på fråga huruvida i hans eller hans hustrus släkt funnits medlemmar som lidit av sinnessjukdom, uppgivit att en hans

forts nästa sida

Häradsrättsprotokoll om mordbranden i Sögård i Naverstad, andra rättegångsdagen - fortsättning fr sid 7

brorson någon tid varit mindre vetande hvarjämte i nämnden upplysts att en farbroder till den tilltalande alltid varit ansedd som mindre vetande samt att två av deras barn tidtals varit helt och hållet berövade förståndets bruk.

I häradsrättens protokoll fanns antecknat att den tilltalande som vid förhörets början syntes orolig och förvirrad så småningom blivit allt mera lugn, därvid hela hennes uppträdande såväl i åtbördor som var antytt redig sinnesbeskaffenhet.

Fängelseläkaren Sundelius har i sitt ovanberörda den 14 sistlidne novemberdag tecknade intyg anført bland annat att den tilltalandes sinnesstämning voro mycket tryckt och svårmodig; att hennes tal ej alltid voro fullt klart särskilt i fråga om hennes älsklingsämne, hennes andliga beskaffenhet, över vilken hon grubblade och i följd härav hon före brottets begående och även numera ansågo det nyttigt för sig att avskiljas från andra människor; att anledningen hvarför hon aftonen före branden velat taga det späda barnet med sig, enligt vad hon uppgivit, att avdagataga barnet så att hon sedermera måtte bli insatt i häkte, där hon hoppades ”komma till besinning”; att hennes uppmärksamhet vid de av fängelseläkaren gjorda besöken icke varit förminskad; att hennes uppfattning synes vara normal för hennes bildningsgrad, minnet inte förslappat, att tankeverksamheten förefallit enformig att hon icke kunde anses fri från sinnes- och tankevillor därvid såsom ett exempel anförts att hon yttrat sig hava syner om natten och att det särskilt en gång kommit över henne 3 a 4 heliga andar vilka ”synes som ljusa kroppar med ansikten”; att hon till denna syn fogat vissa ljudförnimmelser, erfara en annan natt; att hon sade sig tro att hennes ”lekamliga liv skulle tagas av överheten”; att hon upprepade gånger uppmärksammat på att mordbrand ej straffades med livets förlust, vidhållit sin nyssnämnda föreställning samt att hon till och med till fängelsedirektören yttrat att hon trodde sig höra slamret av de verktyg, hvarmed hon skulle bringas om livet; Och har fängelseläkaren Sundelius, som ansett det vara styrkt, att den tilltalande härstammade från psykopatiskt belastad släkt att dagarna före åtalade handlingens verkställande visat sig vara i en upprörd sinnesstämning

och uppfört sig på anmärkningsvärd och ovanligt sätt samt att hon efter häktandet varit synnerligen svårmodig och icke fri från ”sinnes- och tankevillor” med anledning härav avgivit det yttrande, att den tilltalande vid den av henne den 25 sistlidne september anstiftade mordbranden icke varit i besittning av sina sinnens fulla bruk samt att hon fortfarande befunno sig i en sjuklig melankolisk sinnesförfattning.

Av det framförda framgår att den tilltalande har ärftliga anlag till sinnessjukdom, visat sig svårmodig och ängslig samt såväl dagen före brottets förrövande som och omedelbart därefter visat sig besynnerlig uppgivit såsom motiv för det begånga brottet, att hon velat bli fängslad och därigenom komma till besinning, samt att hon synes haft sinnesvillor.

På grund av vad sålunda i detta mål upplyst blivit får Kungliga Medicinalstyrelsen angiva det utlåtande att pigan Hanna Lydia Karlsdotter från Sögård, såväl vid åtalade gärningens begående som och då fängelseläkaren Sundelius avgaf sitt intyg, antagligen varit berövad förståndets bruk och kan anses för allmänna säkerheten vådlig.

De remitterade handlingarna återställes härmed. Stockholm den 2 december 1898.

Karl Linroth

D M Pontin, G Bolling, R A Waninsky, G Deni

Anton Hornberg

Som ett eget litet tillägg till ovanstående så kom Hanna Lydia Karlsdotter, född 25 oktober 1873, att överföras till Vänersborgs hospital där hon, enligt Naverstad församling dödbok, avled ogift den 27 januari 1926. Så vitt man vet hade hon inga barn. 1907 överfördes hon i församlingsboken över från Sögård i Naverstad församling till ”å församlingen skrivna”.

Det barn som ovan nämns i protokollet som ”Alfred Trulssons minsta barn, en gosse om ett och ett halft år” som Hanna Lydia tänkte ta av daga i samband med branden hette Albert Verner Alfredsson och föddes den 6 juni 1897 i Naverstad som son till Alfred Trulssons och hans hustru Anna Stina Olausdotter i Sögård. Han kom att växa upp och gifta sig 1924 med Alfhild Emilia Andersson (född 1900 och död 1990 i Strömstad). I äktenskapet föddes flera barn som än i dag kan leva. Efterforskningar härom har inte gjorts. Albert Verner avled 1984 i Strömstad.

Håkan Andersson
Del 1 finns i nr 2-2010

Prisomräknare

Det finns nu flera så kallade prisomräknare på webben som man kan ha nytta av, om man vill få en uppfattning om vad saker och ting kostade förr, i jämförelse med nu.

Till exempel om man hittar intressanta prisuppgifter i en bouppteckning eller tittar i de kyrkliga räkenskaperna där bötesbeloppen för de som hade ”haft ihop det” utan att vara gifta, finns upptagna.

Man når dem på följande adresser:

www.myntkabinettet.se

(Gäller tiden 1873-2009)

historia.se/indexprisjamforelse.html

(Gäller tiden före 1873)

/Lennart L

Fattiggården i Bäckänge

■ Min far, som föddes i Bjuråker utanför Ljusdal, berättade mycket om Fattiggården i Bäckänge. Den gården ligger med gångavstånd från Snäre och Grang-torpet där Far växte upp. Från sin "hårda" skoltid berättade han mycket om Fattiggården och barnen där.

Mycket har vi barn hört om fattiggårdsbarnen och sinnessjuka som spärrades in där. I skolan där far fick sina första kunskaper fick dessa barn sitta längst bak och läraren var ofta väldigt sarkastisk emot dem.

Fars faster Karin arbetade under några år på denna Fattiggård och har förmedlat sina upplevelser där. "Det var som en lagård och det satt folk som "böla och skrek etter väggarna". Längst in satt dårarna i burar. Det var uppdelat. När man först kom in dit var det "bara fattigt folk". Längre in dom som var lite "tokiga och efterblivna" och längst in "dårarna" som kunde vara farliga."

Min far tyckte mycket synd om dem, sa han med känsla i rösten. Bland andra barn som fick sitt boende där var Ejnar Westling med syskon. (Han med Barnatro). Modern dog 1905 och fadern skraddaren 1907. Sex barn blev föräldralösa.

År 2008 hade jag tillfälle att besöka



Fattiggården i Bäckänge



fattiggården där endast en byggnad återstår idag. Känslan att trampa marken där dessa barn och åldringar bodde och levde många år, var hjärtskärande. Det är det närmaste ord jag kan komma på.

Greta Andersdotter

Greta föddes 1841 som andra barnet till fadern Soldaten nr 45 Anders Franksson. Gretas mor hette Cajsa Greta Andersdotter född 1813. Giftermälet skedde i maj månad 1840.

År 1844 föddes en lillebror Anders. Att bli sjuk på denna tid var ofta som ett lotteri, ibland avgick man med livet som vinst eller så tog döden triumf. Så blev det för Cajsa Greta. Hon fick inflammation och feber och dog 1845 på hösten.

Anders visste att Sigrid Olovsdotter var piga i Skogsta och hade hand om lilla Karin, som han blev pappa till år 1837. Hon flyttade till änkemannen år 1848 i Edänge tillsammans med deras dotter Karin. Sigrid väntade förgäves att bli hustru åt Anders Franksson då dottern föddes. Men så ville inte ödet det skulle bli då. När bröllopet stod i maj 1848 kände glädjen inga gränser hos Sigrid. Familjen bodde då i Edänge. GID 128.84.76000.

Sigrid väntade sitt andra barn med Anders och 20 februari 1850 födde hon Olof. Nu klappade döden på porten igen och i november månad samma år dog Sigrid.

Anders kunde inte förstå att livet var så grymt. Nog många soldater i krig, men att drabbas av döden i sin egen familj, det var helt outhärdligt. Lille Olof var ju endast 9 månader gammal och Anders lämnade över babyn till Per Wahlberg, också han en soldat i Järvsö kompani.

Vem var Per Wahlberg

Per Wahlberg var gift med Brita och de fick en dotter, som dock dog efter en kort tid. All kärlek de hade tänkt för sin dotter gick nu över till fostersonen Olof istället. Anders Frankssons far var gift med Carolina Wahlstedt. Carolinas syster Brita var mor till Per Wahlberg. Här växte nu Olof upp och som yrke står arbetare. Nämnas bör att Carolina Wahlstedt och hennes syskon var barnhusbarn från Stockholm, utplacerade i Hälsingland.

Olof

Olof gifte sig år 1873 med Brita Olovsdotter. Brita och Olof fick inga barn. När Olof blev änkeman 1880 blev livet väldigt ensamt och tråkigt. Han bestämde sig för att liksom många andra hälsingebor söka lyckan i Amerika. Han utvandrade år 1891 i mars månad.

Greta Andersdotter född 1841 - Fånig, mindre vetande

I husförhören står dessa omdömen om Greta. Att läsa sådana här rader i husförhören får mig att tänka tillbaka allt min far berättade om fattiggården i Bäckänge. När Anders Franksson

blev änkeman år 1850 kom en piga till gården. Hennes namn var Greta Stina Sundell. Hon var änka efter sin man Lars Larsson, en "barna-lärare" från Orsa. Denne man avled i lungsot år 1950. Med honom hade hon en son Lars. Lars var 14 år när modern gifte sig 1857 med Anders Franksson. Greta var 16 år och de båda fick säkert hjälpa till med sysslorna både på gården och i huset. Om denna styvmor förstod sig på Greta och hjälpte henne tillrätta det vet man ju inget om. Men något hände i familjen. Greta förflyttades vid 22 års ålder över till fattiggården i Bäckänge.

Livet på fattiggården Husförhör GID 128.46.51800.

Min far berättade att "sinnessjuka" människor förvarades i något som liknade burar. Jag hoppas att Greta ej hamnade där utan fick stifta bekantskap med de små barnen som fanns på gården. När jag letade efter Greta i husförhörlängden hittade jag henne på en längd med 26 namn uppräknade. De flesta var födda på i slutet 1700-talet. Det var Fattigstugans husförhörlängd.

Ett av namnen som stod på längden var en pojke på 4 år. Hans namn var Per-Olov Persson. Hur hade han hamnat här? Sidan var omnämnd varifrån han kom, nämligen Simanbo. Det visade sig att mamman, en dalkulla, dog år 1864 i vattusot enligt GID 100021.4.28500. Hennes namn var Skölds Brita Jönsdotter från Orsa. Per-Olovs tvillingsyster Anna Brita blev fosterflicka hos bonden Olov Johansson i Simanbo. Brodern

Johannes på 1,5 kom till bonden Erik Persson i Västra Ångsäter.

Ejnar Westling och min far

Far berättade att han som 12-åring gick på Frälsningsarmén i Ljusdal och lärde sig blåsa Kornett. Där träffade han också på Ejnar Westling, som var fosterson hos makarna Cederberg. Cederberg var en tid anställd på fattiggården. En del barn hade turen att komma till bra fosterföräldrar och slippa fattiggården.

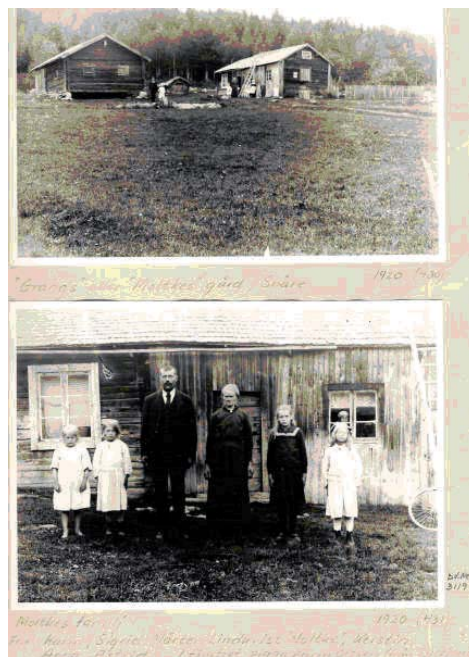
Epilog

Barnhusbarnens öden här i livet har fått mina tankar att känna tacksamhet över att sådan tider är förbi i vårt land. Ibland blev deras liv ändå bra, trots en hård barndom. Min fars farfar hette Mårten Lindqvist. Han var son till Mårten Fredriksson och Brita Andersdotter. Britas far var soldat Anders Frank. Det var här jag började forska på barnen, bland annat sonen Anders Franksson, som jag berättat om. Denna forskning förde mig fram till Greta Andersdotter, och hon blev upphovet till min berättelse.

Mårten Fredrikssons far var gardisten Adolf Fredric Hofflander, som också var ett barnhusbarn från Stockholm. Han gifte sig med en annan barnhusflicka från Stockholm, Anna Löfberg. Om honom har jag också skrivit en berättelse. Men det är en annan historia.

Marianne Mårtensson maj 2010

Nedan: Fars familj Grangtorpet i Snäre



Tillägg:

Min kusin Karin Hed, var dotter till pappas syster Anna. Karin Heds dotter Annelie sände mig e-post år 2007 (det var det året jag forskade på pappas släkt och vi två ordnade med släkträffen år 2008).

Så här skrev Annelie Hed till mig 2007-01-08

Hej Marianne

Jag postar det jag skrivit av från band som mormor berättat. Jo hon berättade för mig om faster Karin (fast jag har det inte på band utan bara lite i minnet). Mormor fick följa med henne till fattiggår'n någon gång. Det var som en lagård och det satt folk som "böla och skrek etter väggarna". Längst in satt därarna i burar. Som jag minns att hon berättat, så var det uppdelat. När man först kom in dit var det "bara fattigt folk". Längre in dom som var lite "tokiga och efterblivna" och längst in "därarna" som kunde vara farliga. Nån hade "blängt" på mormor och hon blev så rädd. Mormor var fantastisk att berätta och hon förgyllde min barndom med för mig sagor från förr. Berättelser om starka kloka kärleksfulla kvinnor. Tyvärr faller mer och mer i glömska. Berättelserna om faster Karin är en sådan. Vet att jag som liten var på middag med tanter i Sala, finns t o m ett kort men jag vet ju inte ens säkert om det var faster Karin som var med.

Hälsningar Annelie Hed



Far Edvin Mårtensson och hans 4 systrar. Snäre. Anna till vänster om far

Arkiv Digital fortsätter med sitt arbete

Arkiv Digital fortsätter med att fotografera olika handlingar. I slutet av augusti var antalet bilder ca 22,7 miljoner vilket ger det dubbla antalet sidor. Antalet bilder ökar hela tiden. Fotograferande av kyrkoböckerna fortsätter. De enda arkiv som inte haft besök av AD fotografer är landsarkiven i Östersund och Visby. Antalet arkivbildare som kommer med ökar och antalet böcker detsamma.

Åland - det nya "länet"

Landskapet Åland har nu kommit till som ett nytt "län". På den svenska tiden så hörde Åland till Svealand och nu kan man säga att alla länen i Svealand finns med. Här finns mycket att leta i för den som har släkten på Åland. Indelningen

på varje församling är "I Befolkningsarkivet", "II Förvaltningsarkivet" och "III Ekonomiarkivet". Alla delar finns inte på alla församlingar. Husförhörlängden heter kommunionlängd. De beteckningar som används i Sverige liknar också de på Åland. Letar man efter en födelselängd så börjar beteckningen i båda länderna på C osv. Ålands häradsarkivare finns med och där finns några äldre mantalslängder samt tiden 1910-1921. Den senare delen gör att man kan hitta uppgifter som inte finns i Hiski.

Länet "Sverige"

Detta är inget län utan här finns diverse handlingar från olika arkiv. Det finns

ett handskrivet register från giftemåls- och dödsannonser i Post- och Inrikes tidningar som gjordes 1905 av T Lagerheim. Det finns också register till Polisunderrättelser 1878-1890. Andra böcker är "Ättartal för Svea och Götha Konungahus" och "Den med sköldebref förlänade men ej å Riddarhuset introducerade SVENSKA ADELNS ÄTTARTAFLOK".

En intressant samling böcker är om medlemmarna i de olika nationerna på Lunds Universitet från mitten av sextonhundratalet fram till början av nittonhundratalet. Här finns register på alla de som någon gång varit med i någon av nationerna.

Karl-Gustav Rosborg



GöteborgsRegionens Släktforskare

Söndag 7 november kl. 10.00 - 14.00.

Öppet Hus i GRS lokaler Erik Dahlbergsgatan 36B Se vårt bibliotek, samlingar av antavlor och klipp. CD-skivor mm i datorerna.

Kl. 11.00 Frågestund och släktforskarakut med Per Clemensson.

Ingen anmälan, ingen avgift
Lokal Erik Dahlbergsgatan 36B
Kaffeservering

Måndag 29 november kl. 18.30.

Ordinarie HÖSTMÖTE med föredrag med val av funktionärer och beslut om budget samt medlemsavgift år 2011. Efter förhandlingarna får vi höra **Jonas Kullgren** och **Per Clemensson** berätta om **Julförberedelser mm i Bohuslän resp. Skåne i äldre tider.**

Anmälan senast torsdagen innan (25/11)
Avgift 50:-

Lokal Erik Dahlbergsgatan 36B
Kaffeservering

ANMÄLAN görs i så god tid som möjligt till Karin Holger, tel. 031-408520. Entrén till samlingssalen på Erik Dahlbergsgatan sker genom GRS egen lokal, vilken måste låsas under själva mötet. Kom således i god tid. Vi har öppet 1 timma före föreningsmötet. Samlingssalen rymmer 40 personer.
Mycket välkomna !

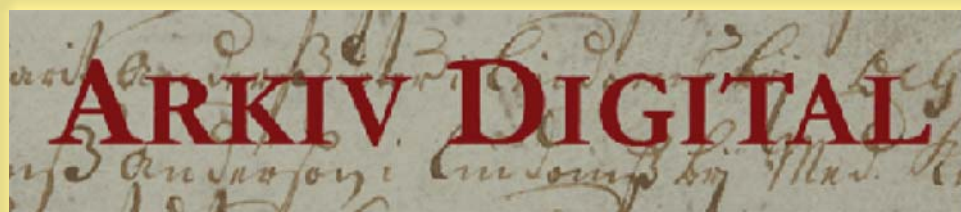
Nya medlemmar

Vi hälsar välkomna följande personer som nya medlemmar i Föreningen Släktdata:

Agfors, Majken	Stenungsund	Karlsson, Bengt	Norberg	Pettersson, Inger	Åsbro
Andersson, Torborg	Fjugesta	Karlsson, Ingegerd	Askersund	Skarp, Els-Mari	Norrköping
Atterbom, Torsten	Särö	Kjollerström, Bengt	Lund	Skoog, Britt-Marie	Katrineholm
Axelsson, Carl-Gustav	Tibro	Larsson, Folke	Lysekil	Thelander, Kjell	Huddinge
Bolling, Hans	Töreboda	Larsson, Gunvor	Sävedalen	Tutturen, Berit	Norberg
Carlsson, Rolf	Löddeköpinge	Larsson, Lars	Strömstad	Wallin, Ulf	Trosa
Ekman, Björn	Pålsboda	Mattsson, Mattias	Göteborg	Wigren, Anders	Enköping
Fredin, Matts	Malmö	Månsson, Maj-Lis	Jonsered	Zetterholm, Bjarne	Stockholm
Gussing, Cecilia	Örebro	Möller, Bengt	Ystad	Ågren, Ingvar	Göteborg
Hallingstam, Ulf	Stockholm	Petersson, Kenneth	Stora Höga	Åstedt, Ove	Örebro
Hazell, Åke	Vaxholm	Petré, Kerstin	Linköping	Öster, Leif	Viskafors
Johansson, Charlotta	Skövde				
Järdhult, Claes	Borås				

Nya register i Släktdatas databas

Dokument	Län	Period	Registrerare	Poster
Anga H102	(I)	1930-1930	Lars-Göran Larsson, Uddevalla	186
Akeback H102	(I)	1930-1930	Lars-Göran Larsson, Uddevalla	124
Ala H102	(I)	1930-1930	Lars-Göran Larsson, Uddevalla	328
Alskog H102	(I)	1930-1930	Lars-Göran Larsson, Uddevalla	370
Alva H102	(I)	1930-1930	Lars-Göran Larsson, Uddevalla	534
Atlingbo H102	(I)	1930-1930	Lars-Göran Larsson, Uddevalla	249
Botilsäter D2	(S)	1820-1830	Håkan Andersson	270
Burs H1	(I)	1930-1930	Lars-Göran Larsson, Uddevalla	809
Ba_linge H1	(P)	1654-1925	Tage Svantesson för Alingsås Släktforskarför	4 251
Eggvena H1	(P)	1680-1818	Tage Svantesson för Alingsås Släktforskarför	1 346
Hassle-Bösarp H1	(M)	1930-1930	Per Linder	175
Hemsjö H1	(P)	1605-1893	Tage Svantesso	6 174
Herrljunga H1	(P)	1825	Tage Svantesson för Alingsås Släktforskarför	1 057
Hällestad F1	(E)	1636-1673	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	1 298
Hällestad F2	(E)	1673-1701	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	2 181
Hällestad F3	(E)	1701-1707	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	629
Hällestad V1	(E)	1636-1673	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	438
Hällestad V2	(E)	1636-1699	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	532
Hällestad D1	(E)	1636-1673	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	644
Hällestad D2	(E)	1673-1701	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	1 874
Hällestad D3	(E)	1701-1745	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	2 809
Hällestad H1	(E)	1642	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	246
Hällestad H2	(E)	1643	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	264
Hällestad H3	(E)	1644	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	268
Hällestad H4	(E)	1645	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	268
Hällestad H5	(E)	1646	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	247
Hällestad H6	(E)	1647	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	251
Hällestad H7	(E)	1648	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	259
Lysekil V1	(O)	1704-1920	Håkan Andersson	1 842
Regna F1	(E)	1637-1689	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	1 207
Regna F2	(E)	1696-1716	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	589
Regna V1	(E)	1645-1689	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	332
Regna V2	(E)	1696-1716	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	172
Regna V3	(E)	1716-1778	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	547
Regna D1	(E)	1637-1689	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	730
Regna D2	(E)	1696-1716	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	463
Regna D3	(E)	1716-1778	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	1 388
Tanum F9	(O)	1930-1935	Ingemar Lantz	298
Tanum D8	(O)	1920-1934	Ingemar Lantz	823
Ödeborg D1	(P)	1688-1920	Håkan Andersson, Uddevalla 2010	4 102
Ödeborg V2	(P)	1690-1747	Håkan Andersson, Uddevalla 2010	187
Ödeborg V3	(P)	1793-1920	Håkan Andersson, Uddevalla 2010	573
Österlövsta D2	(C)	1861-1885	Lisbeth Wahlström	1 882
			Summa	43 216



För dig som ställer
krav på läsbarhet och
användarvänlighet!
www.arkivdigital.se

Vakta Kungens slott så inte ens en råtta kan ta sig in

■I Björndalen i början på 1980-talet fanns ett original "Karlsson". Han bodde intill vår sommarstuga vi hyrde. Karlsson var ett naturbarn som kunde berätta om gamla tider. Han och hans hustru drog själva sin ved från skogen om vintrarna. De brukade komma på vägen dragandes på en kälke med ett nedsågat isbelagt träd. Någon ved i vedboden hade de inte. Men det jag minns bäst av Karlsson var när han livfullt berättade om hur han vaktade Kungens slott när han gjorde sin beväringstjänst. "Inte ens en råtta kunde komma in i slottet när jag vaktade det", hävdade han med stolthet.

På min fars sida finns en Gardist Fredrik Hofflander, också han vaktade Kungens slott. Här följer en berättelse om honom och hans familj. Adolp Fredrik Hofflander föddes i Stockholm och placerades på barnhus.

Rulla 1788	
Barnets förnamn	Adolph Friedr.
Barnets efternamn	Hofflander
Intagningsdatum	1788-07-25
Födelsedatum	1779-10-18
Ålder vid registreringen	8 ¾
Faderns efternamn	Hofflander
Anmärkningar fadern	avsk. Dragonen
Anmärkningar modern	avl.
Utlämningsdatum	1788-08-18
Utskrivningsnummer	885
Volymnummer	10
Inskrivningsnummer	10

Av rullan från barnhuset kan vi se att modern var avliden och fadern var avskedad Dragon.

Adolp Fredrik Hofflanders föräldrar

Fadern hette Jonas Hofflander och var född i Ölme i Värmland år 1747. Han gifte sig i Stockholm år 1774 med Greta Ekeberg, som var född samma år men i Vadstena. Fader Jonas stod under befäl av Ehrensvärd i Almfeldts kompani. Han var dragon. I äktenskapet föddes tre barn, Carl Gustaf år 1774, Anna Catharina 1776 och Adolp Fredric år 1779. År 1788 den 25 februari dog moder Greta och Jonas stod ensam med barnen. De två äldsta hade redan börjat arbeta, men lilla Fredrik, som han kallades, var nio år gammal. Fadern placerade då honom på barnhuset i juli månad samma år. Fadern dog år 1795. Båda föräldrarna

dog i vattusot.

Resan till Hälsingland

När han som en 9-årig pojke fick göra den långa resan till Hälsingland för att forsterhemsplaceras skedde detta efter häst. Det var flera barn som skulle till olika hem på landsbygden i Hälsingebygderna. Resan tog ofta många dagar i anspråk.

Lille Fredrik kom till Bonden Mårten Johansson, f 1732, i Hybo. Hans hustru hette Sara Andersdotter, f 1741. I husförhörslängden 128.6.54700 står det att Fredrik är född 1781

Och en anteckning "18/7 1807 gått till....." Jag gissar att det är den somardagen Fredrik fått nog av att vara dräng och jobba med jorden. Han reser till Stockholm, sin barndoms stad. Fredrik söker upp Svea Livgardes-regementet

och anholder om att få bli soldat.

Fredrik blir gardist

Fredrik blir antagen som gardist vid Svea Livgarde. Nu är Fredrik vuxen, nu har han ett ansvar både för sin familj hemma i Hälsingland och för att vakta kungen vid Stockholms slott.

Fredrik hade gift sig år 1804 i Hybo med Anna Löfberg. Anna Löfberg var också barnhusbarn från Stockholm. Anna kom att bo hos bonden Per Johnsson och hans hustru Kjerstin Pehrsson, f 1783, i Sjöbo.

Löfberg, Anna Johanna

Nämnd i rullor:	1794	Utlämningsdatum	1794-10-06
Barnets förnamn	Anna Johanna	Utskrivningsnummer	1726
Barnets efternamn	Löfberg	Anmärkningar om utlämningen	- jfr Frimurarbarnhuset 3732
Intagningsdatum	1794-10-04	Volymnummer	12
Födelsedatum	1783-01-15	Inskrivningsnummer	73
Ålder vid registreringen	11 ¾		



Anna och Fredrik får barn

Anna och Fredrik får en flicka Kerstin år 1804 och en son 1806. Pojken fick namnet Mårten.

Anna hon jobbar som piga i Hybo vid den stora gården. Hon står med i husförhörslängden bland "Husfolk". Båda barnen står med men inte maken Fredrik. Förklaringen är väl den att han är inte närvarande vid husförhören, han vaktar ju Kungen!

Gardistens befäl

När Fredrik inte vaktar Kungen är han ute och roar sig i staden och kanske tar sig en öl på någon av Gamla Stans kända öl-krogar. Där träffas man och pratar om pågående krig och tycker synd om stridande soldater. År 1808 pågick ju Finska Kriget och där stupade många svenskar. Nej, det var nog tryggare att vakta Kung Karl XIII vid slottet i Stockholm var gardisterna överens om. Nog ville man diskutera sitt befäl också. Fredriks Överste hette Djurklo.

Titeln var 1:ste Majorn och Riddaren Översten i armén Friherre Nils Adolph Djurklo.

Fredrik älskade sin överste och han kunde bara känna stolthet över att från att varit barnhusbarn och jobbat som dräng i Hybo i Ljusdal, nu äntligen fått upprättelse i sitt liv. Han hade gjort en klassresa! Han var någonting, en gardist. Ibland glömde han av sin familj, han var så stolt över sitt eget liv, så hur det gick för barnen hemma i Hybo och hur Anna hade det, det förträngdes emellanåt. I Husförhören kan man se att det står "Gardist soldat Hofflanders hustru Anna" men själv står han inte med under flera år.

Hemma i Hybo

Anna och barnen Kerstin och Mårten hjälptes åt att hålla fattigdomen borta från dörren. Nog längtade barnen efter sin far och att han skulle komma hem lite oftare. Kerstin växer upp och snart nog är hon gammal nog att jobba som piga. Mårten, som föddes 1806, lämnar också hemmet och kommer som dräng till Snäre.

Anna får en ny blivande soldat

År 1819 föder Anna en son Pehr. I födelseboken står ingen fader angiven. Pehr antecknas som "oäkta". Hennes Fredrik vaktar Kungen i Stockholm och Anna står inte alltid ut med att vara ensam. Pojken Pehr står angiven med efternamnet Lundin.

Svea Livgardes rullor

I Svea Livgardes rullor står Hofflander införd som soldat nr 59 under Översten Djurklo. Detta är år 1817. I Svea Livgardes register finns dödsnotisen och enligt den dör Fredrik Hofflander av feber den 20 april 1828. Hertig Karl, som blir Kung Karl XIII, levde mellan år 1748 och 1818. Efter honom kom Bernadotte-ätten in i vårt kungahus.

Sonen Mårten

När Mårten flyttade till Snäre kanske var när Fadern dog. Alltnog Mårten Fredriksson arbetar som dräng och snart nog vill han ha sig en maka. Han hittar sin hustru Karin Johansdotter. Karin föddes i Kläppa i Ljusdal av Greta Jonsdotter, hustru till Skräddaren Johan Söderman, f 1780. Karin och Mårten gifter sig och får en liten dotter Greta, uppkallad efter sin mormor. Lilla Greta får vid 6 månaders ålder kikhusta. Hon dör endast 6 månader gammal den 29 Januari 1836. Föräldrarnas sorg är stor och vintern är kall och hård och utanför torpet ligger snödrivorna meterhöga. Blir det någon glädje i huset mer, undrar föräldrarna. Året därpå i mars månad föds lille Johan och med honom kommer värmen in i stugan igen. Mamma Karin är åter glad

och Lille Johan pratar redan vid 2 års ålder. Lille Johan sitter i mammas knä och ser att mamma ser trött ut och hon har vita fläckar på händerna. Det ser Lille Johan. Han säger: "Mamma, va ä då?". Mamma svarar undvikande. Mamma Karin har fått spetälska.

Spetälska i Hälsingland

41 år gammal dör Karin av spetälska år 1846. Hon begravs i Snäre. Mårten har redan år 1841 mist sin mor Anna Löfberg i samma sjukdom. Han anade tidigt vad som skulle bli Karins död.

År 1853 dör Mårtens svägerska Gölin Andersdotter i spetälska 37 år gammal. Hon var fästekvinna åt Soldat Pehr Lundin. Och år 1890 dör sonen Johan i spetälska. Han blev 53 år.



Mårten gifter om sig och får en Mårten. Mårten gifter om sig med Brita Andersdotter född i Snäre 1816. Detta sker i månaden april i Snäre år 1850. Redan året därpå i juli månad föds sonen Mårten den 14 juli 1851. Om denna Mårten vet vi att han komma att kallas Hattarå-Mårten. Också kallad Gris-Mårtas. Men det är en annan historia. Men Mårten blev min fars farfar.

Faddrar

Mårten och Brita ställer upp som faddrar åt lilla Karolina Frank, som föds år 1855-08-31. Karolina är Britas bror Mårten Andersson och hustrun Margta Olsdotters första barn. Inte anade de då

att deras Mårten och Karolina en dag skulle gifta sig!

Sammanfattning

Om soldater och deras liv för längesedan har jag berättat, om en beväring i början på detta sekel och avslutar det med att berätta om en soldat i nutid – mitt barnbarn Joel Fägerholt i Uppsala. Joel gör för närvarande sin militärtjänst vid Svea Livgarde. Han skall lära sig rida, köra motorcykel och han skall till våren sitta till häst när hans kompani skall vara Högvakt vid slottet i Stockholm. Gardisten Fredrik och Joel – båda som vakt för sin Kung!

Förklaringar

Dragon - tjänstgörande manskap vid livregementen, till häst, men ej stridande

Gardist - En som tjänstgjorde vid Kungens garde, till häst eller fot eller i musikkåren och många andra tjänster som behövdes vid ett regemente

Wargering - (av värja) Den reserv av yngre män som insattes att vid den ordinarie knektens avgång rycka in i hans ställe.

Marianne Mårtensson

PS

Joel Fägerholt red vid Högvakten 26 april 2008. Därefter stod han i vaktkuren i 2-timmarspass och vaktade Kungens slott.

DS

Vill Du ha släktdatas tidning i elektronisk form?

Ny teknik ger nya möjligheter. Du kan få Släktdata via e-posten. Då skulle föreningen kunna spara pengar både för tryckning och porto. Pengar som kan användas till andra saker. Varje tidningsexemplar kostar med utskick ca 15 kr.

Om Du är intresserad av att få Släktdata i elektronisk form hör av Dig med e-postadress till kassören Lennart Larsson via medlem@slaktdata.com

Holstein-Gottorpska ätten

Adolf Fredrik	1751–1771	Levde	1710–1771
Gustav III	1771–1792	Levde	1746–1792
Gustav IV Adolf	1792–1809	Levde	1778–1837
	(förmyndarregering 1792–1796)		
Hertig Karl (XIII)	1809 (riksföreståndare)	Levde	1748–1818
Karl XIII	1809–1818	Levde	1748–1818

Sällsamma händelser nedtecknade för länge sedan

Stenkyrka 1749: En pilt 2 år och 3 veckor drunkande i en källa på Holmens Hytta den 9 junii och som menas, så han sedt i vatnet efter sitt ansikte.

Morlanda 1751: En hustru dödde av ett olyckligt tillfälle medelst brännevins påsträckjande då han satt vid pannan och med sina kläder skulle dämpa elden, som itände brännevinet, därav hon blev skadat och afled 15:e dygnet därefter.

Morlanda 1751: Den 13 junii drunknade i väster-sjön medelst en stark storm sex man, då de med en stor fiskebåt voro utreste at fänga långer.

Strömstad 1751: En enka befinnes här, som föregifwer och förmenas wara emot 120 år. Hennes yngsta son lefwer och är 70 år, frisk och rörlig.

Stenkyrka 1754: En flicka om 6 år blefwit bränd til döds genom olyckligt fall i glödande bränne-dränk.

Kville 1756: Ett barn här i socknen har blefwit förqvaft av en katt som lagt sig öfwer barnets mun då det sof.

Bokenäs 1759: Then XXII December klockan emellan 12 och 1 om natten hördes här en tämmelig jordbäfning, som påstod i många minuter, och börjades med ett häftigt knallande såsom något bolwärk eller thylikt ost nordost nederfallit, hwarefter märktes ett förfärligt underjordiskt susande, kommande ifrån samma windstreck, och endteligen sjelwa jordbäfningen, genom hwilken husen, fenstren och hwad som inom wägges fans och löst war skakades. På sina ställen hafwa fat och tallrikar nederfallit, samt glas och stenkärl therwid blefwit sönderkrossade. Gud förskone oss för olyckor och landsplågor.

Naverstad 1759: En äkta hustru har födt 4 barn, 2 söner, 2 döttrar, af hwilka 1 son allenast lefwat tils han blefwit döpt.

Tossene 1759: En man nemligen gamble kyrkostötet Jon Hansosn från Hede, skal enligt sig egen gjorda berättelse warit 113 år.

Berfendal 1759: En man död 106 år gammal

Ödsmål 1761: Den 6 sept blef hustrun Anna Andersdotter med wåda ihjälskuten av sin man, då han skulle skjuta efter en skata. Hon var då 24 år gammal.

Bro 1763: Drängen Lars Tolleson från platsen Klåfwa 38 år gammal uti hufwudyra och svaghet dränkt sig sjelf i Ferlefs Kihlen strax wid Ingalsered den 9 julii.

Stenkyrka 1764: Den 8 februari drunknade Bryngel Jakobsson i Strandwikan och Jacob Håkansson på Arödsmark. Den 1 augusti drunknade Christian Heljesson, Olsby. Den 11 november drunknade Anders Olsson, Olof Larsson och hustru Olug Arnesdotter från Klädesholmen samt drängen Pär Nilsosn i Tohleby jämte ett spädt barn 3 dagar gammalt, alle i saltsjön.

Mo 1766: Uti elfven vid Svandal i Tanum socken drunknade plötsligen ogifte tjänstedrängen Jon Nilsson från Fjällbacka strand, i starkt vattuflöde skulle rida öfwer ett vad i bemalte elf.

Navestad 1767: Den 4:e juni drunknade unga drängen Gunnar Jönsson ifrå Rörane under starkt blåsväder uti södra Bullaresjön, då han skulle rida öfwer ett vad vid utfallet af Könn-Elf och råkade rida miste utanför densamma. 20 år gammal. Igenfanns samma dag.

Öckeröd 1768: En dräng 30 år gammal drunkande i förleden wåras på Skafwen vid danska Göthaland och blef där igenfunnen och begrafwen.

Stenkyrka 1770: Nils Nilsson i Torleby blef af en annan dräng till döds slagen, då de sins emellan brottades, till att försöka hwars annars krafter.

Solberga 1771: Den afrättade Nylegds (?) änka Karin Jönsdotter på Kokullen, som rodt ensam ut på en ekestock, fans igen död och drifwen til lands wid Aröds strand.

Stenkyrka 1772: En styrman och en lots-dräng drunknade, den förre wid stigan-det utur båten på land och den sednare då han skull stiga av landet i båten.

Naverstad 1773: Den 2 mars fans en man Jonas Guttormsson död 1/8 mil

ifrån gården Tyft på vägen till Tanum. Han war ifrå Eds församling på Dalsland och hade gådt omkring til at tigga. Lärer om natten ha dödt af hunger eller köld. Begrofs på Herr Kyrkoherden Magister Wennerbergs goda bewis. Hade synts aftonen förut på gården Underlös i Tanum.

Solberga 1783: Mange wargar 2 á 3 i fölie hafwa sidst på året wisat sig här på orten och förmenas av then orsak at få äta af sillgrumset som landtmännen strött på sina åkrar och ängar wid årets slut.

Morlanda 1783: Den 7 september war en owanlig stark sunnan-storm och ganska hög wattufloed, då 9 skjepp dels strandade, dels skadades på klipporna i denna skjärgård. En fiskeskuta från Käringön med 9 mans besättning strandade, man wet ej hwaräst, och folket drunknade.

Solberga 1784: Wargar wisat sig till 3, 5 och flere i följe och äfwen gjort skada i October, November och December.

Mo 1790: Det kan anföras att en Gässe av 18 års ålder blifwit tillika med en häst slagen till döds af åskan den 16 sistlidne junii då nämnde yngling återkom från qvarnen med en säck mjöl på hästen. Då de bägge skulle passera några granithälar, skedde slaget, och bägge föllo döda till jorden lite från hwarannan, men på ingendera syntes någon utvärdes åkomma, utom på hästens hans dock blott i håren syntes en rand efter strålen.

Krokstad 1798: Wargar hava i år varit skonsamma men björnar hafwa wisat sig och fällt hästar. I alla 3 socknarne hafwa de wisat sig. I Krokstad och Sanne hafwa de fällt hästar, äfwen nära stora landsvägen.

Krokstad 1799: Björnar hafwa wisat sig större och mindre, gjort skada på sädes fälten men vid anställd skallgång har intet kunnat uträttas.

Håkan Andersson

Landsarkivet i Göteborg får nya lokaler

■ Åren 2010-11 kommer ett omfattande byggprojekt att pågå i anslutning till Landsarkivets nuvarande lokaler. Detta kommer att påverka arbetsmiljön både för Er som besökare och för oss som är anställda på arkivet. Vårt mål är att alla skall påverkas så lite som möjligt av byggnadsarbetena. Trots detta kommer sannolikt Landsarkivet periodvis att med kort varsel tvingas hålla de publika lokalerna stängda.

Innan Ni tänker besöka Landsarkivet kontrollera gärna via vår hemsida eller telefon (010-476 78 00) att vi har öppet.

Expeditionen och forskarsalen

Den nuvarande expeditionen och forskarsalen ersätts under byggnadstiden med en provisorisk lösning. Denna utgörs av tre mindre rumslösningar i nuvarande entréplanet med plats för drygt 30 besökare. Huvuddelen av platserna i forskarrummen kommer att vara

avsedda för att studera de handlingar som är digitalt tillgängliga. Läsning av originalhandlingar kommer att vara möjligt, men i begränsad omfattning.

Ingången till dessa lokaler är liksom tidigare genom ytterdörren mot Geijersgatan. Det kommer inte att finnas något lunchrum för besökare. Vid frågor ring 010-476 78 00 eller 010-476 78 50.

Öppettider för expedition och forskarsal på Geijersgatan

September – Maj
Måndag - Onsdag 8.30 - 21.00
Torsdag - Fredag 8.30 - 16.00
Lördag 9.00 - 15.00

Inskränkningar i öppettiderna 2010

5/11 Fredag Stängt
6/11 Lörd (Alla helg dag) Stängd
23/12 Torsdag 8.30-12.00
24/12 Fredag (Julafton) Stängt
25/12 Lördag (Juldagen) Stängt

31/12 Fredag (Nyårsafton) Stängt

Depån på Polstjärnegatan 6 B

Landsarkivet kommer att utöka sin forskarservice i vår depå på Polstjärnegatan 6B. Här finns en forskarsal för originalläsning samt flera forskarplatser med tillgång till samma digitala resurser som på Geijersgatan.

Forscarsalen har öppet måndag-fredag 8.30-16.00. Eftersom det finns ett mindre antal datorer där går det bra att ringa 010-476 78 80 och förboka datorplats.

Föreläsningssalen

Under byggnadstiden kommer vi inte att ha någon föreläsningssal och våra möjligheter att ta emot studiebesök och att hålla föreläsningar i Landsarkivets lokaler blir därför begränsade.

Släktforskardagarna 2010

■ Årets släktforskarmässa i Örebro 28-29 augusti var mycket välbesökt. Mellan 4 och 5 tusen besökare var på plats för att ta del av det allra senaste inom släktforskningens område. Släktdata fanns på plats med en monter som stundtals var full av folk som ville bekanta sig med våra register. De arrangerande föreningarna i Närke hade verkligen lyckats med arrangemanget.

Nästa års Släktforskarmässa kommer att äga rum i Norrköping i slutet av augusti.

/Lsn

Bilderna: th Kenneth, Ingrid, Lennart och Mats-Olof förbereder montern

Nedan Mässhallen och till höger Släktdatas monter. Omslagsbilden visar hallens utsida samt bild från hallen





Temakväll, registreringsprogram för släktforskning

Datum: 2010-10-14

Tid: 17:30

Beskrivning: Kicki Claeson och Kjell Croné presenterar olika registreringsprogram för släktforskning bl.a. Holger, Min Släkt m.fl. Plats: Götaforsliden 13 övre, Mölndal Kostnad 20:- Anmälan Tel 0768- 526165 (mobilsvar) senast söndagen före temakvällen
För mer information: 0768- 526165

Vägledning släktforskning

Mölndals bibliotek 2010-10-06 kl 15:00-17:00

Kållereds bibliotek 2010-10-13 kl 16:00-18:00

Lindome bibliotek, 2010-10-21 kl 16:30-18:30

Kållereds bibliotek, 2010-10-27 kl 16:00-18:00

Mölndals bibliotek, 2010-11-03 kl 15:00-17:00

Lindome bibliotek, 2010-11-18 kl 16:30-18:30

Mölndals bibliotek, 2010-12-01 kl 15:00-17:00

Beskrivning: Vägledning släktforskning Om du kör fast i din släktforskning erbjuder biblioteken i Mölndal tillsammans med SV vägledning. Begr. antal platser, anmäl dig i förväg till biblioteket.

Temakväll, Disgen 8.2 problemlösningar

Datum: 2010-11-02 kl 17:30

Beskrivning: Kjell Weber Plats: Götaforsliden 13 övre, Mölndal Kostnad 20 kr. Anmälan Tel 0768- 526165 (mobilsvar) senast söndagen före temakvällen.

För mer information: 0768- 526165

Höstmöte 2 i Ulricehamn

Datum: 2010-11-20 kl 10.00

Beskrivning: Välkommen till DIS-Västs andra möte i höst. Det är förlagt till den vackra staden Ulricehamn, där vi hyrt in oss i Forsamlingshemmet på Storgatan 28D, "mitt i byn". Du som kommer med egen bil, var beredd att gå en liten bit. Men vi är även i Konkordia-huset i Hössna, se nedan. Tema för mötet är "Emigration".

Program:

10.00 Dörrarna öppnas och alla stationer är bemannade*/ Serveringen öppnar

10.30 Hälsningsanförande av DIS-Väst ordförande Jan-Åke Thorsell.

Därefter en kort presentation av Ulricehamnsbygdens forskarklubb.

10.45-11.30 Föredrag av Anna-Lena Hultman

12.30 Föredrag av Sverige Amerikacentret, Karlstad

13.15 DIS-panelen. En panel med erfarna "disare" svarar på dina kluriga frågor

14.00 Mötet avslutas

Serveringen stänger

*/= utställare är Sverige Amerikacentret som visar EmiWeb, Ulricehamnsbygdens forskarklubb, Konkordia-huset med bokbord, DIS-Väst med Disgen, Disbyt, Dis-Arkiv, försäljning av CD-skivor m.m.

Serveringen: Är öppen hela tiden med kaffe/te och smörgåsar. Du som har speciella önskemål om förtäring, kontakta 0522-74740.

Konkordiahuset i Hössna

För de som vill ta tillfället i akt och forska på emigranter är Konkordia-huset i Hössna öppet från ca 13.00 till "långt in på kvällen". Här finns även möjlighet att botanisera i och handla från ett enormt lager av begagnade böcker, såväl faktaböcker som skönlitteratur.

Bussresa Under förutsättning att minst 25 personer anmäler sig kommer en buss att gå från Göteborg via Bollebygd och Borås till Ulricehamn. Bussen kommer också att göra ett besök på Konkordia-huset i någon timma.

Tidtabell

07.55 från V Frölunda, hållplats C

08.05 från Nils Ericssonsplatsen, hpl 51-57

08.40 från Statoil Bollebygd (R40)

09.05 från Borås Central

09.45 ca ankomst Ulricehamn

14.15 från Ulricehamn till Konkordiahuset i Hössna

15.35 från Hössna

Pris: kr 150:- per person.

Sista anmälningsdag är den 5:e november. Bokning av och information om bussresan lämnas av Kjell Weber (tel 031-563477) eller Kent Lundvall (tel 0522-74740).

Välkomna till Ulricehamn

Information: Kent Lundvall, 0522-74740, k.lundvall@telia.com, Kent Jiresjö, 0707-750825, kent.jiresjo@telia.com